

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

בה אחדות של כל הנבראים כולם. וזהו האור שברא הקב"ה ביום הראשון, שאדה"ר צפה בו מסוף העולם ועד סופו. כל החושים, שמיעה, ראייה, ריח, טעם ומישוש, מגיעים מאותו מקום של אחדות.

דוגמא נוספת, כמו הדוגמא הראשונה ממש. ידועים דברי הגמ' במסכת יומא (ע"ה א') גבי המן, שיכלו לטעום בו כמעט כל טעם בעולם שרצו לטעום. השורש ממנו נובע שאפשר לטעום במן כמעט כל דבר, מחמת שזהו טעם שנשתלשל מהמחשבה, והמחשבה נשתלשלה מהאמונה שהיא בבחינת יחוד ה' יתברך, אחדות הכל. כאשר הם טעמו במן כל טעם שיש בעולם, זה לא רק מדרגת המן, אלא זהו גם מדרגת הטועם. כל אחד מהחמשה חושים שנשתלשלו מן המחשבה שנשתלשלה מהאמונה, מקבל פנים אחרות לגמרי.

הנפילה ממדרגת "אתה" ל"הוא" בחטא אדה"ר בשעה שאדה"ר חטא, ואכל מעץ הדעת טוב ורע, הוא נפל ממדרגתו. ואזי נאמר בו: "ויאמר את-קלך שמעתי בגן ואירא כי-עירם אנכי ואחבא" (בראשית ג, י). הגדרת הדבר של "ואירא ואחבא", שמכאן ואילך האמונה לא גלויה אצל האדם באופן של "הכרה", אלא כדבר נסתר ונעלם. יש לנו שני הגדרות ביחסנו לבורא עולם, נוכח - ונסתר, אתה - והוא. קודם חטא אדה"ר, היחס של אדה"ר לבוראו היה במדרגת "אתה". ומתולדת החטא, היחס לבורא העולם הפך להיות "הוא". כאשר אדה"ר מתיירא ומתחבא, הוא מתייחס למי שנמצא מבחוץ באופן של מוחבא, הוא לא רואה אותו, "הוא". ההבדל בין הכרת "אתה" להכרת "הוא", שהכרת "אתה" היא תולדה של האמונה. ובחטא אדה"ר הוא יורד ונופל ממדרגת אמונתו, ויחסו לבורא עולם הופך להיות מ"אתה" ל"הוא". ■ המשך בע"ה שבוע הבא - מסדרת

דע את אמונתך_003_ היסוד השני. אחדות. השם (שלוש עשרה

אם אני מאמין בקב"ה, אני ירגיש שהוא נמצא לידי?". תשובה לדבר, אם האדם רואה את חברו לידו, האם יש כאן שאלה מדוע הוא מרגיש שחבירו נמצא לידו? לא! באופן זה אין שום שאלה, שהרי הוא רואה אותו לידו. אבל כלפי האמונה בקב"ה, יבא האדם ויאמר, מה זה שייך אחד לשני, יכול להיות שאני מאמין שהקב"ה קיים, אבל אני לא חייב להרגיש את קיומו לידי. אולם, כל ההגדרה הזאת נובעת מחוסר ההבנה הברורה מהו המושג שנקרא אמונה.

חמשת החושים מושפעים מכח האמונה כאשר מבינים שכל המציאות של אמונה עניינה הכרת המציאות, הרי שאם האדם לא מכיר את המציאות, אזי האמונה היא איננה אמונה. מי שאמונתו היא אמונה חושית, הכרתית, הרי שגם כל החושים שיש לו מקבלים ההארה מאותה אמונה. על אף שבדאי חמשת החושים, ראייה, שמיעה, ריח, טעם, מישוש, לא יכולים להגיע למדרגת האמונה, הם חושים שהשתלשלו מן המחשבה, שהשתלשלה מן האמונה, אבל הוא לא יכול להגיע במדרגת החושים למדרגת האמונה. אולם, ככל שמדרגת האמונה של האדם גדולה יותר, כך גם מדרגת החכמה שלו גדולה יותר, וכן מדרגת החושים שלו גדולה יותר.

נביא דוגמאות לדבר. ידוע לשון חז"ל, שאור שברא הקב"ה ביום הראשון, היה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. מהו השורש שממנו נובע שאדה"ר צפה באור מסוף העולם ועד סופו, וכי הייתה לו נהורא מעליא, ראייה טובה, ולכן הוא ראה מסוף העולם ועד סופו. הגדרת הדבר היא, הראיה משתלשלת מהמחשבה, המחשבה משתלשלת מהאמונה, והגדרת האמונה היא יחוד ה' יתברך, אחדות שאין כמותה אחדות. והרי שחכמה המשתלשלת מאמונה של יחוד ה' יתברך, היא אור של אחדות. והראייה משתלשלת מחכמה כזו, מתגלה

י"ג עיקרים

יסודות האמונה לרמב"ם

היסוד השני

כח האמונה גדול מכח הראייה

כאשר שואלים אדם על דבר שהוא ראה: "כיצד אתה יודע שהדבר קיים?", הוא עונה: "ראיתי". אולם כאשר שואלים אדם על דבר שהוא לא ראה: "כיצד אתה יודע אם זה דבר קיים?", הוא עונה: "אני מאמין", וכאן יש האומרים לו: "אתה מאמין, אבל אולי הדבר לא קיים". והרי שבני אדם מסתמכים על הראייה יותר מהאמונה. וכל זאת למה, מחמת שהם הם תופסים בנפש שהראייה זה דבר חושי, דבר מוכח, אבל האמונה זה עורבא פרח רח"ל. מי שבנפשו כח האמונה היא אמונה חושית, הוא נותן יותר משקל בנפש לכח הכרה של אמונה מאשר כח הכרה של ראייה! ישנו מעשה ידוע עם הרבי מקוצק, שאמר לו אחד מהצדיקים שבסוכות הוא רואה את שבעת הרועים מגיעים לסוכתו, השיבו הרבי מקוצק: "ואני מאמין שהם נמצאים בסוכה".

כל ההגדרות הללו הם הבנות שנוולדות רק כאשר אמונתו של האדם היא אמונה חושית. גם באופן זה בני אדם סבורים, שאמונה חושית עניינה שהאדם מאמין וחש את אמונתו, אבל הוא לא "מכיר" את הדבר, הוא מאמין בחוש שיש בורא לעולם, אבל הוא לא מכיר אותו, אלא רק מאמין בו. מי שהאמונה נמצאת רק במוחו, הוא בודאי רחוק מן האמת. אולם גם מי שהאמונה נמצאת בלבו, הרי שהוא מרגיש, אבל השאלה היא האם הוא מכיר את בורא עולם מכח אמונתו. בדקות, בכל הרגשה מונח ניצוץ של הכרה.

אולם יש להבין ברור, מי שאמונתו היא אמונה חושית אמיתית, "שיייתי ה' לנגדי תמיד", באופן דממילא הוא מרגיש שהקב"ה ניצב עמו, לידו, בתוכו. ישאל השואל: "מדוע

המספיק לעובדי ה'

רוב בני האדם הקשר שלהם למעלה נעל. ק"ו במי שעבר חייבי כרת ח"ו, שכרת הוא מלשון שנכרת מהשורש העליון שלו, כדברי רבותינו. ואזי מתגלים בו דברי רבינו יונה: "נפש הרשע תרד מטה מטה ששם כל חפצה ותאותה", שנפשו יורדת למטה. אולם כאשר האדם מתנתק מהתשוקה לחומר, ומתנתק מהעיסוק עם בני אדם מכח הביטחון, אזי תשוקתו לחיבור למטה הולכת ונחלשת, ומתגלה בו התשוקה לחיבור העליון, יתן דעתו על קרבתם אל ה' יתעלה ואצילותם, בשורשם, שעליה אמר דוד (תהלים קל"ט, י"ז-י"ח): "ולי מה יקרו רעיק אל מה עצמו ראשיהם. אספרם מחול ירבון".

מי הם ה'רעיק' של בני האדם - אדם ממוצע רעיו הם אנשי החומר שנמצאים כאן. אולם אדם רוחני הרעים שלו הם המלאכים, הנשמות, הטוהר העליון. וגם כאשר יש לו קשר עם אדם שנמצא כאן בעולם, עיקר הקשר שלו הוא עם נשמתו של אותו אדם, והוא קשור עמו מצד השורש העליון, ולא מצד ההלבשה החיצונית. הקשר בין בני אדם על דרך כלל הוא של 'נותן ולוקח', קשר של עולם החומר.

צדיקים שיש ביניהם קשר - זהו קשר נשמתי. שניהם מתקשרים בשורש, והגם שסוף כל סוף גם בגוף הם נפגשו, אבל עיקר הקשר הוא בשורשם, בעומק נשמתם. גם בפועל ישנו איסוף של הצדיקים, אבל זהו הפועל של ההתקשרות העליונה. אם אין את ההתקשרות העליונה, ההתקשרות התחתונה היא סוג של התקשרות של אנשי החומר, היא לא ההתקשרות האמיתית והשלמה.

ולא עוד אלא שהיה שוקע בשרעפיו עד שנרדם או הרגיע בשלוח עמוקה והשיג את ה"פגיעה" כדרך שהשיג,

אומר ר"א בן הרמב"ם, שכאשר מגיעים להתנתקות מהחומר, אזי מגיעים לשקט הפנימי. וכאשר האדם מגיעים לשקט פנימי, יש בכך שני פנים. פנים ראשונות, שמתוך אותו שקט הוא נרדם, כמו שרוב בני אדם בשעה שהם רוצים לישון הם מרגיעים את עצמם, כל אחד לפי עניינו. אולם, ההירדמות הזו איננה הירדמות כפשוטו, אלא זו הירדמות שמגיעה משקט פנימי שהנשמה נקשרת לשורשה. והפנים השניות לכך, הרגיע בשלוח עמוקה, שהאדם נשאר בהקיץ, אבל זהו מעין שינה, מחמת שזהו עומק הרוגע הפנימי.

כאשר רואים את אותו אדם אי אפשר להבחין בבירור האם הוא ישן או ער. היה מעשה שסיפר הרב וואזנר זצ"ל, שפעם אחת הוא נכנס לחזו"א, והחזו"א היה נראה לו כרדום. ולכן, הוא שתק ולא ניגש אליו. כעבור זמן מסוים החזו"א התנער, ושאלו: "מה רצונך, מדוע לא נגשת". והוא אמר: "ראיתי שהרב ישן". ענה לו החזו"א: "אני

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

אבל אפילו אדם שלומד על מנת לעשות, או יתר על כן הוא לומד בסתמא, בין אם סתמא כלשמה בין אם סתמא כאינו לשמה, כמו שיתבאר עוד בדברי הנפה"ח, אבל בענינא דידן בערכין של דבקות ברצון, בשעה שהאדם עוסק בתורה אם הוא לא מכוין להדיא לעשות את רצון הבורא, יש כאן רק דבקות במחשבה, אבל היא אינה דבקות ברצון!!

לכן צריך לפחות שתהיה מחשבה שהוא מקבל עליו עול תורה ועול מצוות כלומר: עול תורה - בלימודה, ועול מצוות - לעשות את רצון הבורא יתברך שמו במה שהוא עכשיו למד! לכן דייקא אומר הרמב"ן הידוע באיגרתו, כאשר תקום מן הספר תחפש מה אפשר לקיים, זה לא רק כהגדרה כללית של ללמוד על מנת לעשות, אלא עומק הלמוד על מנת לעשות מקבל כאן פנים הרבה יותר ברורות. ה"ללמוד על מנת לעשות" כלומר שהוא מדבק את עצמו ברצון הבורא, ואם זה על מנת לעשות אז הוא מעורר את הרצון שלו לעשות את רצון הבורא במה שהוא עוסק, ועל ידי כך יש כאן דבקות של רצון האדם ברצון הבורא יתברך שמו.

אם כן, מי שרק יודע את רצון הבורא, הרי שלימוד תורה יש כאן, אבל דבקות של רצון מול רצון אין כאן!! משא"כ מי שמקבל על עצמו לפני שהוא לומד, ללמוד על מנת לעשות, וכשהוא קם מן הספר הוא מברר מה יצא על מנת לקיימו למעשה, או אז יש כאן תחילת דבקות של רצון ברצון!!

אבל כל זה אינו אלא תחילה של דבקות של רצון ברצון, ומדוע? משום ששורש קומת האדם הוא כח של רצון והוא לא כח של רצון אחד, אלא סדר בריאתו של עולם שיש לאדם הרבה מאוד רצונות!! וכשיש לאדם הרבה מאוד רצונות, ורק אחד מתוך שלל הרצונות שלו הינו לעשות את רצון הבורא, אז אפילו אם בשעה שהוא לומד, הוא לומד על מנת לעשות ומעורר את הרצון אליו יתברך, וכשהוא קם מן הספר הוא מחפש מה לעשות והוא מכניס עוד פעם גילוי של רצון, הן ברישא והן בסיפא, וממילא יש הארה במציעתא של דבר, אבל מכוין שהלב שלו עדיין מלא בעוד הרבה מאוד רצונות זולת רצון הבורא יתברך שמו, הרי שאי אפשר לדבק שני דברים שמציאותם איננה שוה!! ■ המשך בע"ה בשבוע

הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

המספיק לעובדי ה'

פרק ה' | כח הזכרון

זיכרון מכח הדעת ככל שהאדם בשכלו קשור לדברי התורה, וצורת לימודו היא באופן של התקשרות שכלית, כך הדברים שהוא לומד נקשרים ונחקקים במוחו ועיניו הוא זוכרם. אולם צריך לדעת שיש התקשרות של המח, ויש התקשרות של הלב, ויש התקשרות של המח והלב יחדיו. התקשרות הלב גונזת בקרבה חיבור של דעת הכרה והרגשה.

זיכרון מכח חזרה ישנם עוד סוגי זיכרון של דברים, שאע"פ שהיתה בהם הבנה, אבל אין יסודם כח הבינה אלא יסודם הוא כח החכמה, וזו היא הבינה שבתוך החכמה.

יש זיכרון מכח החזרה על הנלמד, כפי שמצינו בחז"ל (מגילה ז): "תנא מיניה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנח בכיסיה", וכן אמרו (חגיגה ט): "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. - זהו זיכרון שנבנה ע"ג עוד חזרה ועוד חזרה.

ברוב הפעמים, זיכרון מכח החזרה זהו שוב כח של חכמה, כי רוב רובם של בני האדם כשהם חוזרים על לימודם, הם חוזרים בדיוק על מה שהם למדו והבינו בפעם הקודמת. הם רק מעוררים את ההבנה שהיתה להם בלימוד הראשוני, וחוזרים על מה שמוסכם וידוע אצלם, וא"כ בערך מסויים זהו זיכרון מכח של חכמה.

אמנם ישנו אופן של חזרה על הלימוד, שבו האדם מנסה להבין שוב וללמוד את הדברים בהבנה נוספת, ולא רק חוזר על מה שהבין כבר, ובחזרה כזו יש גם כח של בינה שמצטרף לחכמה - הבנה חדשה שמצטרפת ללימוד הראשוני.

(ובדקות, חזרה ק"א פעמים זוהי התקשרות לשורש הדברי תורה ללא מסך המבדיל, ואכמ"ל)

זיכרון מכח סימנים, ודימוי ישנו עוד סוג זיכרון, שהוא זיכרון מכח סימנים. כמו שאחז"ל (עירובין נד): אין תורה נקנית אלא בסימנים... שנא' הציבי לך ציונים - עשו ציונים לתורה. זהו ג"כ סוג זיכרון של חכמה שזוכר מכח הסימנים את מה שמוסכם וידוע אצלו כבר.

וישנו עוד סוג זיכרון דק בנפש האדם שנובע מכח הדימיון שהאדם מדמה דבר לדבר כשאחז"ל (סנהדרין פב). "ראה מעשה וזכר הלכה". וכן הנאמר בציצית וראיתם אותו וזכרתם שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע וכו' (מנחות מג): זהו זיכרון שנבנה מכח הדימוי של דבר לדבר, וגם כאן הרי האדם מדמה דבר שהוא יודע לדבר שהוא יודע ולא ההבנה היא שמביאה אותו לזכור וא"כ זהו זיכרון של חכמה וביתר דיוק בינה של חכמה - תבונה. אולם פעמים הוא מדמה מילתא למילתא בסברה וזהו בינה.

כל אלו הם חלקים ודקויות שבתוך החכמה. יש את הבינה שבתוך החכמה כשחז"ל "הבן בחכמה..." וכשהם מתחברים יחד אלו הם דקויות שבתוך החכמה שנבנות ע"ג ההבנה שמדמה הדבר מתוך הבנה. ויש שמדמה מכח חכמה, וכנ"ל. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את

תורתך דרכי הלימוד"

לא ישנתי". עומק המעשה הוא, שהחזו"א היה בדביקות שעליה נאמר הרגיע בשלוה עמוקה, שהרואה מבחוץ נראה לנגד עיניו שאותו אדם ישן, אבל אליבא דאמת זהו שקט פנימי שמשקיט את הכל, שבו האדם נראה כעין ישן, אבל זהו השקט העמוק. וגם אם האדם נרדם, אבל זוהי לא הירדמות של שטות, אלא זוהי הדבקות לשורשו העליון, ואזי זו הירדמות מכח התקשרות לשורש.

ובהקיצו, או בהתעוררו משלותו, הנה לא פג עדין קסם ה"פגיעה" הזאת, כמו שנאמר (שם): "הקיצותי ועודי עמך", שהקב"ה נמצא עמו ואצלו. ועל-ידי-כן חייו הם ברצוא ושוב.

בכל אדם בשעה שהוא נרדם, הנשמה יוצאת, להיכן היא הולכת - כל איש לפי עניינו. אבל אם הוא נרדם מכח השקט הפנימי של החיבור שנתבאר, נשמתו הולכת למקור שורשה העליון, ואזי - **ובהקיצו**, אם הוא נרדם, או בתעוררו משלותו, מאותו שקט, והנה לא פג עדין קסם ה"פגיעה" הזאת, כמו אדם שראה מראה טוב, או אכל מאכל ערב, אזי אפילו בשעה שהדבר פג אבל בתחושת נפשו הוא עדיין מחובר לאותו דבר, **כמו שנאמר (שם): "הקיצותי ועודי עמך"**.

זה נקרא: "להזהיר גדולים על הקטנים". מאותו עומק של שקט שמביא לידי אותו חיבור, או בשינה ממש, שאזי הנשמה נקשרת לשורשה ויוצאת מן הגוף. או בהקיץ ממש, שהוא קשור לשורשו, אזי האדם נמצא בדביקות השלמה.

אין רצון הבורא שהאדם יישאר בדביקות השלמה. זה נקרא מיתת נדב ואביהוא. אלא רצונו יתברך שמו הוא, שהאדם יחיה ברצוא ושוב. מחד הוא מגיע לאותו שקט עמוק שבו הוא נקשר לשורשו, ומשם הוא יונק את מקור חיותו. ולאחר-מכן הוא חוזר לפעולה, לתוך עולם המעשה. כמו בעולם החומר הפשוט, שהאדם יוצא לעבודתו בבוקר ובלילה הוא נח, ועי"כ יש לו כוחות נוספים לחזור לפעולתו ועבודתו.

מעין אותו דבר בסדר הנפשי הנשמתי הפנימי, הלילה, שזוהו הזמן עד שנרדם או הרגיע בשלוה עמוקה והשיג את ה"פגיעה" כדרך שהשיג, משם הוא יונק את מקור חיותו, ואזי למחר יש לו כח להמשיך, אבל מתוך אותה מדרגה שהנה לא פג עדין קסם ה"פגיעה" הזאת, כמו שנאמר (שם): "הקיצותי ועודי עמך", שהקב"ה נמצא עמו ואצלו. ועל-ידי-כן חייו הם ברצוא ושוב, רצוא של הדבקות עמוקה, משקט וחיבור עמוק, תענוג של "אז תתענג על ה'", וחוזר חלילה לגלות את הבורא עולם בתוך עולמו, "נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר

"המספיק לעובדי

בלביפדיה אבד

תענית (יג ע"א) - א"ר חנינא סגן הכהנים, כדי הוא בית אלהינו לאבד עליו טבילה פעם אחת בשנה. בת"ב.

והנה מהות הטבילה במים נתבארה בספר שושן סודות (אות ז), וטעם הטבילה במים מפני שאנו רוצים להחזירו ליסודו הבא מג' אמות אמ"ש, ופירושם, אויר מים אש, והעיקר המים, וכו', כי המים רוב בנין האדם. והבן שמים אין להם צורה ואינם אלא חומר בלבד כמבואר במהר"ל (גבורות השם פי"ח, ועוד). ולכך החזרת דבר לשורשו, היינו ביטול צורתו וחזרתו לחומר שבו. ועי"ז נקרא שהדבר נאבד, היינו שאבד צורתו.

ולכך גוי המתגייר בעי טבילה. והיינו שע"י שטובל מבטל צורת גוי שבו, ושב לחומר. ועל החומר חל גירותו, ואזי מקבל צורה חדשה, צורת יהודי. כי המים מושרש בהם ביטול הצורה הקודמת, וקבלת צורה חדשה.

ונודע (שער הכוונות, דרושי סדר שבת, ענין כוונת הטבילה, דרוש א) כי המקוה הוא סוד שם אהי"ה דההי"ן העולה בגימט' קנ"א כמנין מקוה. והיינו שרמוז בשם זה כח התחדשות שאהיה כך וכך. והוא הצורה החדשה שקבל. וכן רמוז א-היה. והיינו ביטול מה שהיה לשורש, לאלף.

וזהו הטהרה הנגלת בטבילה. כי הטומאה הוא "צורה של רוח טומאה" השורה על הטמא, ולכל חטא וחטא ולכל טומאה וטומאה יש צורה של טומאה. והטובל מבטל צורה זו, ומתחדשת לו צורה של טהרה, זה לעומת זה. וזהו אותיות טבל, בטל, והיינו שבטל הצורה הקודמת. וכן אותיות בלט, והיינו שנתחדש לו צורה חדשה.

והנה עיקר גילוי מקום מים וטבילה בהם הוא במקום ביהמ"ק, שבו אבן השתיה, ושם קפא תהומא למישטף עלמא. ושם נצרך תמיד קידוש ידים ורגלים וטבילה לצורך עבודה. וכאשר חרב הבית בטל כח זה. ולכך אמרו כדי הוא בית אלהינו לאבד עליו טבילה פעם אחת בשנה. ובדקות יותר, חורבן הבית הוא גילוי אש, כמ"ש באש הצתתי וגו', והיינו ששלט אש על מים וביטל כח המים, ולכך אין לטבול בו ביום.

פרק ד' | בירור. הרצון. המניע. המעשה. והדרגת.

הרגל פנימי והרגל חיצוני

כח ההרגל הפועל פעולות, מחולק להרגל פנימי והרגל חיצוני,

ההרגל הפנימי, הוא כל מה שהנפש עושה מחמת שזהו חוק טבעה לעשות, וכח זה הוא למעלה מקומת הרצון. כמו שהאש שורפת והרוח מתנועעת וכדו' והם לא עושים זאת משום שהם רוצים אלא שזהו טבעם, כך גם בשורש הנשמות של נשמות ישראל יש את חוק טבעה של הנשמה.

ולענין עסק התורה כזכר, זה מתגלה באופן העליון כאשר האדם לומד מחמת הקשר העמוק והפנימי שלו לתורה עד שלימוד התורה נעשה לו ענין טבעי - ותרגילנו בתורתך.

זה כמובן שייך לגברים, אך לכל אדם ישנן פעולות שהוא עושה משום שזהו טבעו לעשותם. וכאשר האדם עושה את הדברים מעמקי ההויה של נשמתו, זהו הרגל של קדושה. זוהי כמובן מדרגה גבוהה מאוד ולא נעסוק בה כעת.

אנו נעסוק בכח ההרגל החיצוני שהוא המתגלה בעיקר אצל בני האדם, וענינו: מעשים שהאדם עושה מתוך ההרגל לעשותם, ולא משום שזהו טיבעו לעשותם.

ההפסד שבהרגל

ההרגל החיצוני גורם לכך שהמעשים נעשים בלי מחשבה. ובנוסף על כך, הם נעשים מתוך העדר גילוי של רצון, או עכ"פ עם מעט מאוד גילוי של רצון.

כאשר האדם מרבה לעשות מעשים מתוך הרגל חיצוני, בלי מחשבה וגילוי של רצון, הוא בעצם נעתק מפנימיותו, הוא מתנתק מרצונו ומחשבתו, ומעשיו הם כמעשי קוף בעלמא.

חלק לא קטן מחייו בנוי ממעשים שהוא עשה, אבל הוא לא היה מקושר למה שהוא עשה, ההויה הפנימית של נפשו אינה חיה וערה, ואינה מרגישה ומחוברת למעשים שהוא עושה.

והרי זה כאדם הישן המניע את ידיו ורגליו שתנועות אלו ברוב המוחלט של המקרים לא נעשות מתוך מודעות. כך גם פעולות הנעשות בהקיץ אך מכח ההרגל ברובד החיצוני של הנפש.

וככל שהכח הזה גדול יותר בנפש האדם, כך האדם פחות קשור למעשיו ומעשיו פחות קשורים אליו, והוא יוצא מעצמו למקום שנקרא הרגל, מה שקרוי "אינסטינקט".

ומה גם שכפי שהזכר בשיעור הקודם, הכח להתחבר לעצמו הוא ע"י בירור הרצון המניע את המעשים, ועי"ז האדם נקשר לרצונותיו ולעצמו. ונמצא שכח ההרגל הוא ההיפך הגמור לזה משום שהוא גורם שהרצון יהיה נעלם ומכוסה. ■ המשך בעיה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על תפקידן של בנות

בלביפדיה אבד

לר | ד-ו

ואעשך לגוי גדול. גדול, גל-דו. דו, בחינת שנים בארמית, שיחדי עולים בגימט' עשר, קומת הבריאה שנבראה בעשרה מאמרות. וזה גדול, גל-דו, שנגלה בו הצרוף והאחדות של כלל העשרה. זכר - ו', נקבה - ד', כנודע מאוד. וזהו בחינת דור, דו-ר. קומה שלמה גמורה. וכן בחינת עוד, ע-וד, היינו להוסיף קומה שלמה.

ושורש מדרגה זו הוא בחינת דוד המלך, דוד, ד-וד. שהוא משלים את אות הד', בבחינת "דלתי ולי יושיע". ומצורף למדרגת יסוד, יס-דו, כמ"ש חז"ל שאת יסודות הבית כרה דוד. והיינו שצירף עצמו ליסוד. ומכח כך נגלה שכינתו ית"ש בבית, ונגלה שם אדון. אן-דו. והנה ירושלים לחד מ"ד לא נתחלקה לשבטים, והיינו אחדות, בבחינת ויעשו כולם אגודה אחת. אגודה, אגה-דו. וחלק ממקום הבית היה בחלקו של יהודה, יהה-דו. וכן נגלה כח זה בבגדי כה"ג באפוד, אף-דו. שעי"ז נסתלק חרון אף. ושם בביהמ"ק נגלה עוז וחדוה במקומו. חדוה, חה-דו.

ושורש מדרגה זו בעצם בריאת האדם שנאמר בו "נעשה אדם בצלמנו כדמותינו". דמות, דו-תם. וע"י האדם נגלה תכלית הבריאה, גילוי כבודו ית"ש, כמ"ש כל הנקרא בשמי לכבודי וגו'. כבוד, כב-דו. ועיקר גילוי זה נתגלה אצל משה רע"ה שנולד מאמו יוכבד, יכב-דו. שע"י הוקם אהל מועד. מע-וד. והארה זו מממשיכה בכל מועד, ג' רגלים, כמ"ש חז"ל שהיו מראים לעולי רגלים כרובים מעורים זה בזה, בחינת דו.

וח"ו כאשר נעשה הפרדה בחינת דו, נעשה פרוד הדבקים, והוא בחינת דוה, דו-ה, ובחינת דוי, דו-י. ושורשו עשו, אדום, אם-דו. וכל היותו הולך למות. הולך לאבדון, אבן-דו. והיפך שמחה של קדושה בחינת חדוה כנ"ל, נעשה שמחה דקלקול בחינת שמח לאידו, אי-דו. וזה בחינת בגדי עשו החמודות, חמוד, חם-דו, ובגדיו בבחינת בוגד, בג-דו, בוגדיך. ועשו - אדום מונה לחמה השוכנת בדרום, דו-רם.

ונעשה ע"כ בודד, בד-דו. בחינת גלמוד, גלם-דו. ושורש חטאו כמ"ש שמכר הבכורה בניד עדשים. ניד מלשון זדון, זן-דו. ז"ן ר"ת זכר ונקבה. ותיקון פגמו המשפיע על ישראל נצרך לעשותו ע"י תשובה, שיש בה וידוי, וי-דו. ולעת"ל יחזור ויתוקן בבחינת וקראתם דרור לארץ. דרור, דו-רר. אחדות שלמה, ואז יתגלה מדרגת הסוד, ס-דו, בשלמות.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: ולד, גדול, יחדו, דור, ידו, עוד, מועד, אבדון, אגודה, אדו, אדום, אדון, וידוי, אדוניה, אובד, אוד, אודה, אודיע, אחיהוד, אידו, אפוד, פקוד, אשדוד, גדוד, דוד, דיו, בוגד, בודד, חדוה, יהודה, יהודי, יהודית, כבוד, כידון, מורד, מצודה, סוד, עמוד, גלמוד, דבורה, דגול, דגון, דואג, דובב, דודאי, דוה, דוי, דודה, דום, דומה, דומיה, דומם, דונג, דופק, דחוף, דיבון, דישון, דמות, חוד, דרור, דרום, דוב, דוכיפת, הוד, הוסד, הורד, קדוש, פקדון, ורד, זדון, יוכבד, יסוד, לודים, נבוכדנאצר, ספוד, נמרוד, פדהצור, צורשדי, צידון ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב

שליט"א במיוחד לעלון זה

תענית (כג ע"א) - מעשה בחוני המעגל, וכו', ירדו בזעף, עד שכל טפה וטפה כמלא פי חבית, ושיערו חכמים שאין טפה פחותה מלוג, א"ל תלמידיו, רבי ראינוך ולא נמות, כמדומין אנו שאין גשמים יורדים אלא לאבד העולם.

ושורש הדבר: בתחלה היה כולו של עולם מלא מים, ולאחר מכן כתיב "יקוו המים אל מקום אחד ותראה היבשה". אולם נשאר שורש ראשון שהכל מלא מים. ולכך תשוקתם של המים לחזור למקום היבשה בכל עת. וזהו שורש המבול, שחזר העולם למים. אולם איכא ברית של קשת. אבד בא"ת ב"ש קשת. ולכך אמרו חז"ל שכוונת כל גל וגל להציף את העולם. וכן נגלה במ"ת, כמ"ש (ע"ז ג ע"א) אם מקבלין את תורתו מוטב, ואם לאו אזי אחזיר אתכם לתוהו ובהו. והיינו עולם שכולו מים. ובעומק כל גשמים שיוורדים כוונתם להשיב כל העולם למים. ולכך אמרו (תענית ב ע"א) מאי גבורות גשמים, אמר ר' יוחנן מפני שיוורדין בגבורה. והיינו עומק גבורתם, לאבד את העולם, בבחינת מים שחקו אבנים, ולהשיב את כל העולם למים.

והנה מבואר בארז"ל (לקוטי הש"ס, תענית), וז"ל, דע כי חוני המעגל היה בו ניצוץ טוב מאליעזר עבד אברהם וכו', והנה אליעזר הוא עוג מלך הבשן, וכו', והנה עוג היה חוץ לתיבה ונח היה מפרנסו מן התיבה וכו'. והבן שבמבול נגלה השורש להפוך את כל העולם למים זולת תוך התיבה (ולחד מ"ד אף א"י) שבה היה מצוי נח וביתו וכו'. אולם עוג שהיה בחוץ, אצלו נשאר הכח של המים שיוורדים ע"מ להפוך את כל העולם כולו למים ולאבדו. ולכך אף כאן נגלה אצלו (עוג - חוני המעגל) כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא לאבד את העולם.

ועוד. עיין ספר גלגולי נשמות לרמ"ע מפאנו (ערך חוני), וז"ל, חוני המעגל הוא ניצוץ מאליהו ששאל נפשו למות, וכן מניצוץ מרדכי. והבן שאמרו חז"ל כנ"ל שאם אינם מקבלין התורה אזי נהפך העולם למים, וכח זה נגלה מכח שמודעא רבא לאוריתא שקבלו התורה באונס שכפה עליהם הר כגיגית. ומרדכי תיקן זאת ע"י שהדר קבלוה בימיו. והוא מתקן שלא יחזור העולם כולו למים. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מותר סדרת שיעורים

על ספר "המספיק לעובד"

כתו עיין גר"א (תיקוני זוהר, תיקון יט) וכליל משלש ראשונות כידוע, וכן מורים אותיות אדנ-י, אי"ן (כנודע, א-כתר-י - חכמה. נ - בינה. והם אותיות אין שבשם אדנות) הן ג"ר כידוע, ד' - מלכות. ונודע שבמלכות מתהפך מאין לאני. והוא בחינת הלל שאמר בשלהי סוכה, "אם אני כאן הכל כאן". ועיין ספר הפליאה (ד"ה את הרי) הלל עולה בגימט' אדנ-י, וכו', וע"כ הלכה כמותו. בסוד ד' אמות של הלכה, ד' הנמצאת באדנות. ולהיפך עיין ספר הפליאה (ד"ה אחר שצרפת שם בן ד') והד' של אדנ-י היא רומז שהוא עניה ודלה. ועי"ש שסוד ה' של אדנות כולל כל י"ס.

ועוד. עיין שער הכוונות (דרושי סדר שבת, ד"א, ענין ויהי נעם במוצ"ש) כתר המלכות הוא ריבוי שם אדנות כזה, א, אד, אדנ, אדנ-י, והוא בגימט' כונן.

חכמה כתיב (שלח יז, יז) ועתה יגדל נא כח אדנ-י כאשר דברת לאמר. חכמה, כח, מה. ואבא יסד ברתא. ולכך כח החכמה נגלה במלכות, בשם אדנות. ועוד. שבת, בגימט' יש, "חכמה מאין תמצא", והיא עצמה סוד היש, כנודע. ועיין שער הכוונות (עלינו לשבח) לשבח לאדון הכל, ר"ת ללה, והוא שם מע"ב שמות, והוא בגימט' אדנ-י. וכתב עוד, שם שהוא נוטה שמים, ר"ת בגימט' תר"ן, שהוא י"פ אדנ-י, שבי"ס נוק' דז"א.

ועוד. חכמה, סוד בכר, אותיות שניות, שורש הברכה, המשכה. ועיין ספר המפואר (הקדמה) דע כי הארץ שם הספירה הראשונה שהוא מלכות וכו', ושמה אדנ-י, שעולה במספר קטן ברכה (ושורש הברכה בה מחכמה), וכו'. זהו שאמר הכתוב, ולך אדנ-י חסד, כי אתם תשלם לאיש כמעשהו. ועיין גן נעול, והמטה, שם הקדוש אדנ-י (גימט' והמטה - אדנ-י) אשר נהפך לנחש, אשר גלה כל הכשפים שהם כח התנין אשר מהפך ברכה וקללה ע"פ שמו הגדול, "תקח בידך", שכבר התהפך כחו. ועיין שער הכוונות (כוונת הברכות) סוד מאה ברכות בסוד א - צורת יוי, ונ' צורת י"ג, עי"ש, שעולה מאה.

בינה אהי-ה במילוי ההי"ן עולה קנ"א, כנודע. ועיין ספר הפליאה (ד"ה את הרי כאן) אדנ-י אלהים עולה קנ"א. וכן אד-נ-י. אד - עולה ה'. ה' פעמים י' עולה נ', נ' שערי בינה. ועיין בפירוש ר' אברהם אבולעפיה לספר רזיאל המלאך שכתב, א-ד-ב-ש באמצע, הם ה'. וה' היא נ' במספר קטן, הרי השם אדנ-י.

ועוד. סוד התשובה. ועיין ספר המפואר (הקדמה) שכן עולה אדנ-י, ברכה (במספר קטן) ומכה. ברכה לשבים, ומכה לשאינם שבים. ועיין שער הכוונות (דרושי תפלת השחר, ד"א) הרופא לשבורי לב, ר"ת ללה (שם משמות ע"ב) והוא בגימט' אדנ-י.

ועוד. תפילין של יד כנגד הלב. ועיין שער הכוונות (דרושי תפילין, ד"ב) ולכן הם בית אחד לבד, והוא כנגד שם אדנות (ושורשו בתפילין של ראש בפרשה אחרונה, כמ"ש בדרוש

א). ועי"ש (דרוש ג') לפי שהוא מתהפך ממש ונעשה ראש אל הנקבה הנקרא אדנ-י.

דעת עיין קהלת יעקב ערך אדנ-י. שיש קל"ד פעמים אדנ-י בתורה כנגד נוק' שדעתה קלה, קל"ד עם הכולל. ומצד כך שם אדנ-י בנוק'. לעומת משה, דעת שלמה. ועיין מגן דוד (אות פ), כי כל שאר הנביאים לא היו משיגים אלה המדה הזאת, מראה שאינה מצוחצחת, אספקלריא שאינה מאירה, והוא השם הנכבד הזה, שהוא שם אדנ-י. אבל משה רבינו ע"ה היה נכנס לתוך מדה זו כאדם הנכנס לביתו, וזהו בכל ביתי נאמן הוא. והיה רגיל כ"כ בו עד שנקרא בעל הבית ומשה איש האלהים, והיה מתעלה משם דרך הנצח. ומתבונן בתפארת ומשיג בו, והוא השם הגדול, אספקלריא מאירה. והוא דעת שלמה.

חסד עיין שער הכוונות (דרושי ר"ה, הקדמה) שעוסק בתורה יכוין בנוצר חסד לאלפים, לשם אדנ-י, ואלהים, ששניהם מתחילים באלף, וזהו לאלפים.

אדנ-י. א-דין. אלף מיתוק הדין בחסד. ואמרו (ברכות ז ע"ב) אמר רב, אף דניאל (אדנ-י, ל, דין-אל) לא נענה אלא בשביל אברהם, שנאמר, ועתה שמע אלהינו אל תפלת עבדך ואל תחנוניו והאר פניך על מקדשך השמים למען אדנ-י, למען מבעי ליה, אלא למען אברהם שקראך אדון. והיינו שאברהם מדתו חסד מיתק את הדין מתוך אות אלף שבקרבו. ולכך אף הוא נקרא אדנ-י, כמ"ש בב"ר (נ"ה). ועיין מערכת האלקות (פ"ב) אדנ-י הוא לשון אדנות המורה על דין, כאשר ידוע לבעלי העבודה, בהיות דן בין אל"ף ליו"ד. ובגר"א כתב ששורש אלף של אדנות באה"ה, שורש דין. ושורש יו"ד של אדנות בהוי"ה, רחמים. ולכך אלף קודם ליו"ד, כי דין גובר על החסד. והוא היפך הנ"ל. ועיין מגן דוד (אות כ) שם אדנ-י הוא דין, ואלף בראש ויו"ד בסוף משמות הרחמים, להקיף את הדין פנים ואחור, למעט את הדין ולמזג אותו במימי החסד, וע"כ היא רפה.

גבורה כתיב (דברים ג, כד) אדנ-י אלהים אתה החלות. אדנ-י, א-דין. ועיין זוה"ק (שם, רס ע"ב) רב יהודה אמר, מ"ט כתיב אדנ-י בקדמיתא ולבתר יו"ד ה"א וקרינן אלהים, אלא סדורא הכי הוה מתתא לעילא, לאתכללא מדת יום בלילה ומדת לילה ביום, ולזוגא כלא חדא כדקא יאות. ועיין רקאנטי (שם) ועל דרך זו תבין בכל מקום שכתוב באדנות ואחריו ביו"ד ה"א, ולפעמים תמצא להפך הוי"ה אדנ-י חילי (חבקוק ג, יט) ולהוי"ה אדנ-י למות תוצאות (תהלים, סח, כא), אי אליך הוי"ה אדנ-י עיני (שם קמא, ח), ואז הוא מלמעלה למטה. ועיין זוה"ק (משפטים קיח ע"א, רע"מ) אדנ-י, בהפוך אתוון דינא. (ועיין רש"י בואתחנן שם. ועיין פרדס רימונים ש"ז, פ"ב). אדנ-י בגבורה. ועיין שער הכוונות (דרושי העמידה, ד"ה) אלף של אדנ-י, עולה לב, יו-יו, ואותיות דין, שורש הדין שבחניכים.

תפארת שם הוי"ה נכתב הוי"ה ונקרא אדנות. ועיין סוד עשר ספירות לרבי משה די לאון, וז"ל, וסוד יו"ד ה"א וא"ו ה"א, נכנס בסוד אדני-י, וכך נקרא בארוננו. וזהו הסוד הנה ארון הברית אדון כל הארץ.

ובגר"א כתב שאיכא שם הוי"ה העולה ס"ה כאדנות, וצורתו, יו"ד, הי"א, וא"ו, הי"א. ועיין פירוש החייט על מערכת האלהות פ"ט, כי אברהם בהתפללו בעדם הזכיר השם הגדול באדני-י, כי חשב שכבר נגזרה עליהם הגזרה במדת הדין, והשם השיבו תמיד ברחמים, שהרי נכתב השם בהוי"ה. ועיין פרדס רימונים (ש"ח, פ"ח ופ"ט) בהרחבה. ועיי"ש (שכ"ג, פ"א) ור' משה קרא לתפארת כח אדני-י, ופירש הטעם, כי הוא הנותן כח למלכות.

ועיין שער הכוונות (דרושי התפילין, ד"א) ומאות ה' אחרונה (של שם הוי"ה) נמשך שם אדני-י.

נצח עיין זוה"ק (פנחס, רנ ע"א) אדני-י שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, כדין עמודא דאמצעייתא אתחבר בהדה בחביבו דנשקין דשפוון, ואיגון נצח והוד, דלשון איהו צדיק בינייהו.

הוד איהו בנצח, ואיהי בהוד. ולכך שם אדנות בהוד. ועיין מצרף השכל, כי שם אדני-י, נודה, בגימט'. ועיין פרדס רימונים (ש"ז, פ"ב) אדני-י בהוד. ואיתא בתיקונים (ועיין שער הכוונות, דרוש העמידה, ד"ב, פירוש תיבת באהבה) יהו"ה אדני-י, איגון פרודות, דא בנצח ודא בהוד, וכן איגון בת"ת איגון כחדא, יאהדונה"י. ועיין שער הכוונות (דרוש העמידה, ד"ה) ל"ד אותיות המילוי דמילוי של אדנות, עולה ידך. וזהו כאשר נגלה אדנות בחו"ג. כמבואר שם (דרושי חזרת העמידה, ד"ה, ענין כוונת אמן) והנה בחינת הוי"ה דמ"ה אשר בת"ת, חציה של זו ההויה היא הויה. וחצי אדני-י וכו' ובחצי הת"ת. בצד ימין הקרוב אל החסד הוא שם הוי"ה, ובחצי הת"ת השמאלי הקרוב אל הגבורה הוא שם אדנות.

יסוד איתא בספר הפליאה (ד"ה כשרצה הש"י לגאול) והנה היסוד גאולה, ואדני-י תפלה. ולפעמים מלת אדני-י נקרא גואל, כי בהתחבר א"ל ח"י עם אדני-י שהוא סוד הגאולה לתפלה, הרי מלת אדני-י שהיא תפלה מתמלאת משפע הגאולה, אז גם מלת אדני-י נקראת גאולה ופועלת גאולה בשליחות א"ל ח"י. ועיי"ש עוד (ד"ה וכשם שגזר) ונח מצא חן בעיני ה', ר"ת גימט' אדני-י. ונודע שנח סוד יסוד. ועיין זוה"ק (פנחס, רמב ע"ב, רע"מ) ששם אדנות קאי על מדת יסוד, צדיק. וביאורו כנ"ל.

ועוד. עיין עץ חיים (של"ט, די"א) ביסוד הנוקבא יש ג' שמות אדני-י, גימט', קצ"ה, עיי"ש. ועיין שער הכוונות (דרושי תפלת השחר, ד"א) שם אדני-י הנה הוא כנגד היסוד ומלכות.

מלכות נודע שעיקר שם אדנות במלכות (זוה"ק, בראשית, רסה ע"ב). ועיין שם (ח"ג, רנד ע"ב) המלך עצמו אדני-י. ועוד בהרבה מקומות. ואיתא בגר"א (ספד"צ, פ"ב) ושם אדנות במלכות הוא על הנהגתו בתחתונים, ולכך היא ראש לפועלים,

ועל ידה מנהיג בתחתונים. ועיין פרדס רימונים (ש"א, פ"י) ושם אדנות כתוב בתורה שנוי בנביאים משולש בכתובים. עיי"ש בהרחבה.

ועיין ריקאנטי (לך לך), ובעבור כי דוד המלך ע"ה ממנה ירש המלכות, והיא הלוחמת מלחמותיו, על כן רוב תחנוניו היא אליה. אליך אדני-י אקרא, ראית אדני-י אל תחרש, אדני-י אל תרחק ממני, אלהי ואדני-י לריבי. ואליה תשוקתו באמרו אדני-י נגדך כל תאוותי, אתה תענה אדני-י אלהי, ועתה מה קויתי אדני-י, ביום צרתי אדני-י דרשתי, חנני אדני-י כי אליך אקרא כל היום. ועיין עץ חיים (של"ה, פ"א) סוד אדנות במוחין דקטנות וגדלות.

נפש

סוד האותיות. ועיין קהלת יעקב (ערך אדני-י) כלל כל אותיות התורה במילואיהן, אלף בית גימל דלית הא ויו זיין חית טית יוד כף למד מם נון סמך עין פא צדי קוף ריש שין תיו גימט' ס"ה, כמנין אדנות.

ובכללות נפש כנגד עשיה, ובה שם א"ל אדני-י.

רוח

שער הכוונות (דרושי קידוש ליל שבת, ד"א, ענין תפלת שחרית של שבת) אדני-י שפתי תפתח וכו', תכוין לקבל תוספת רוח ביום השבת מעלמא דדוכרא, כי הרוח שקבל בליל שבת היה מבחינת עלמא דנוק'. וכן הוא בע"ש בתפלת מנחה כמבואר בפע"ח שער השבת פ"ה, ובשער הכוונות דרושי סדר שבת, ד"א, ענין קבלת שבת.

נשמה

איתא בספר מגן דוד (אות ו) ומה שכתוב והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים, ולא כתיב נשמת אדני, הכוונה, כי בהיות הנשמה צרורה שם, גם שאר הכוחות צרורים שם, והבן נפש אדני, בחינת נפש, מדרגת אדנות, נצרת ברוח ובנשמה, כי שורש שם אדנות - נפש, בשם אה"ה, נשמה. עיין ערך קטן אמא.

חיה

איתא (זוה"ק, ח"ג, ע"א, ע"ב) תאנא, והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהי-ך, נשמת אדני מבעי ליה, אלא כמה דאמרן, זכאה חולקהון דצדיקיא דכלא אתקשר דא בדא, נפש ברוח, ורוח בנשמה, ונשמה בקב"ה (בחינת חיה, צרור החיים), אשתכח דנפש צרורה בצרור החיים. ועיין ערך קטן נשמה.

יחידה

אדני-י. אין - ד. כי סוד שם הוי"ה שהוא שורש לכל, שם בן ד' אותיות, ושורשו קוצו של יו"ד. ולפ"ז אין - ד עניינו סילוק ההתפשטות, וחזרה ליחיד. וזהו סוד אחד, אח-ד. (עיין שער הכוונות, דרושי כוונות ק"ש, ד"ה, וד"ו, פירוש תיבת ישראל) צריך לכוון בד' דאחד אל שם אדני-י. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות:

rav@bilvavi.net

שאלה מדוע לא מרגישים שמחה בקיום התורה והמצוות וקשר עם הקב"ה, מדוע האדם אינו שמח בחלקו, כיצד לעודד מעוכבי שידוכים

שלום וברכה לרב, מצוי מאד אצל אלו שמעוכבים בשידוכים שהם בעצבות גדולה. רציתי לשאול:

א. למה הנפש נכנסת לעצבות ולא מרגישה שמחה אם היא מקיימת מצוות, ולמה אין לה חיות מזה? נכון שנישואים זה אור גדול רוחני, אבל למה הנפש לא מרגישה את האור הגדול מהמצוות שהיא עושה, משבת וכו', גם הם אור רוחני גדול.

ב. למה הנפש לא שמחה מעצם הקשר עם ה', למה אין שמחה מכל הדברים הטובים שכן יש בחיים, משפחה טובה, פרנסה, בריאות, למה כשדבר אחד חסר הוא מוחק את כל השאר?

ג. איך אפשר לעודד אדם אם הוא לא מוצא חיות משום דבר כי עוד לא התחתן.

תודה לרב, יישר כח גדול.

תשובה

א. יש באדם כח מעשה השכלה והרגשה. מגיל צעיר האדם השומר תו"מ רגיל לעשות מצוות, וכן על דרך כלל חונך במחשבות אמונה, מי יותר ומי פחות.

אולם ה"הרגשה", ברוב המקרים אינה מתפתחת כפי התפתחות המעשה והמחשבה, ונוצר ביניהם פער. וכל זמן שאדם לא מזכך את גופו ולבו, אזי לבו אינו חש את קדושת התורה ומצותיה כראוי, כי ישנה ערלה על לבו של האדם, והיא מונעתו מלחוש רגשי קודש אלו.

ב. בשורש הנשמות כל הנשמות קשורים עם השי"ת, אולם בחלק הנשמה בתוך גופו של האדם, אצל רוב בני"א אין קשר חזק בגלוי, ולכך כמעט א"א לחוש שמחה אושר וסיפוק.

המן אמר "וכל זה איננו שוה ליי". כאשר יש לאדם "גדול" שחסר לו והוא מאוד רוצה אותו וחושב עליו, עי"ז הוא דבק בו, וכיון שדבר זה חסר לו, לכך הוא דבוק בחסר.

זאת ועוד. מה שיש לו אינו מתבונן באופן תדיר לשמוח בו, וכמעט רואה את זה כמובן מאליו. וזהו הגדרת שמחה ועצב.

שמחה - התדבקות במה שיש לי, שמח בחלקו. עצב - התדבקות במה שחסר לי. וכתוב, בורא נפשות רבות וחסרונן, השמחה דבקות "ברבות", והעצב "בחסרונן".

ג. להתבונן מה כן יש לה, כנ"ל. וכן להעמיק את האמונה שהכל ממנו ית"ש לטובה. ולנסות להעמיק את החיים פנימה, ולמצוא את הטוב הגנוז בתוכה, ובמה שיש לה. במקביל לכך יש לקבל את היסורים באהבה. מחד התדבקות בעומק היש ובטוב הגנוז בו, ומאידך, התדבקות בחסר מתוך אמונה וקבלת יסורים באהבה. וזאת מתוך התבוננות אמונית רחבה והיקפית על ימות עולם בכלל, ועל דורנו בפרט.

שאלה עייפות בלימוד התורה - כיצד להתגבר

שלום לכבוד הרב שליט"א. הרבה שנים כשהייתי לומד הגוף שלי היה עובר לחץ ועצבים חזקים עד כדי כך שהיה קשה לי להתרכז וכאב לי גם בגוף וגם בנפש. בחסדי ה' המשכתי להתעקש, הרבה פעמים רציתי להתיאש, אבל היה רצון פנימי וצורך ללמוד תורת ה', הכרה עמוקה שבלי זה אין תכלית לחיים. בחסדי ה' המשכתי, ואחרי כן עברתי כל מיני דברים, ואז נהייתי חולה עם מונו. בחסדי ה' אני כבר לא מרגיש אותה כאב בנפש או בגוף, אבל, הרבה פעמים כשאני לומד גמרא אפילו בהתחלה אני מרגיש די עייף והרבה פעמים אני נרדם.

תהיתי, א. מה ההסבר לכל זה? ב. מה אני יכול לעשות לא להרגיש עייף או להתגבר על רגשי תשישות כשאני לומד גמרא שאני אוכל ללמוד באמת בעזרת ה'? תודה רבה רבה. התורה של הרב נתן לי הרבה חיזוק והסתכלות חדשה במשך השנים.

תשובה

לפני שמתחיל ללמוד ישקיט נפשו הן ע"י טעימת דבר קל טעים ונעים, והן ע"י השקטת הנפש, פעמים ע"י ניגון ופעמים ע"י נוף וכד' לפי הענין. אח"כ יתבונן מה הולך לעשות, ומדוע עושה כן, וגודל מעלת הדבר, עד שיוולד בו שמחה ורצון אמיתי לעסוק בתורה מתוך השקטת הנפש כנ"ל, ומתוך רוגע זה ואהבה ושמחה בזה שזכה לתורה"ק יתחיל ללמוד בשמחה ורוגע, ומדי פעם יגיד לנפשו שאשריו ואשרי חלקו שזכה לעסוק בתורה. וכך לעולם ישלב השקטה נפשית עם שמחה. זאת כמובן מלבד כך שיש לברר את חלקו שלו באורייתא מה ללמוד, צורת הלימוד, הספק וכו'. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגיליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718..295.1245

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829